

První dny ve škole

Růžena Beránková

Letos poprvé očekává Markova maminka datum 1. září se smíšenými pocity. Její nejstarší syn nedávno oslavil šesté narozeniny a vedle jeho skříně s oblečením se objevila školní brašna.

Každý den si ji Marek se zájmem prohlíží a potěškává a podobně jako jeho maminka neví, jak se s tím, co přijde, vypořádat. Zda se má těšit, či raději ne. Na jedné straně se konečně naučí číst, psát a počítat, na druhé straně ho tlačí ten „velký balík neznámého“, který má v sobě přibalenou i jistou dávku strachu. A poznámka sousedky od naproti o tom, že teď je potřeba začít brát život vážně, znejišťuje nejenom maminku, ale i samotného Marka.

Změny

Život nastávajícího prvňáčka, ať chceme nebo nechceme, se rázem ze dne na den posune jiným směrem. Pokud byla totiž do té doby docházka do školky rekreační záležitostí a závisela na Markově chtění či nechtění, od teď už tyto důvody pozbývají na důležitosti. Zkrátka do školy se musí každý den a ne až se malý vzbudí v době od osmi do devíti hodin, jak platilo v mateřince, ale nejpozději dvacet minut před vyučováním. Tuto novotu maminka svému synovi velmi pravděpodobně pomůže zvládnout. Co ale taková novota jako být zticha, sedět na svém místě a věnovat se právě tomu, čemu se věnují všichni? Markově mamince při této otázce vyvstane na mysl představa jejího neposedného a až příliš hlučného kluka. Co když snad není ještě pro školu dostatečně zralý?

Výměna mateřské školy za školu základní s sebou přináší skutečně řadu změn. Byť dnes v mnohém připomínají školní učebny hravost prostor mateřských školek – se svými regály plnými knížek a originálních výrobků či speciálními koutky na čtení či samostatné plnění úkolů. Výuka především pak v mladších ročnících je koncipována zábavnou formou tak, aby byla srozumitelná dětem. Také samotný přístup učitelů doznal obrovských změn. Všechny tyto ohledy na dítě jsou jistě velmi významné, přesto však nezakryjí fakt, že „mnohé se bude dělat jinak“. Dítě se nebude moci věnovat právě tomu, co ho zrovna zajímá, ale bude dostávat úkoly, které bude muset plnit v určeném čase. Bude muset pochopit, že slova pronášená učitelem pro celou třídu jsou určena právě také pro něj.

Dalším oříškem bude krocení dětské spontaneity. Ve škole se už vykřikování či překřikování nenosí – pokud tedy dítě bude znát odpověď na učitelovu otázku, musí se naučit v tichosti vyčkávat, až jej učitel sám vyzve. Na druhé straně to, co škola od dětí očekává, není jen vzorné a tiché sezení v lavici, ale v dnešní době stále více požadovaná samostatnost a angažovanost. To všechno a nejenom to se budou muset naše děti naučit. Těch nových dovedností je najednou opravdu až příliš.

Jak jim pomoci

Je zde však možnost, jak děti na tyto změny připravit a pomoci jim vše zvládnout. Již v době předškolní můžeme své děti „trénovat“, abychom jim ulehčili vstup do školních tříd. Jak?

Vychovávejte děti k samostatnosti! I když to někdy trvá poněkud déle, nechte děti samy se oblékat, připravovat si svůj batůžek do školky a později i školní aktovku. Svěřte dětem zodpovědnost za konkrétní a pravidelné úkoly v domácnosti, např. odnos odpadků, čištění bot, úklid vlastního pokoje atd. Posilujte jejich schopnost koncentrace! K tomu děti potřebují především spolehlivé dospělé a pevná pravidla a rituály v denním a týdenním harmonogramu.

Stres a hektické chování napomáhají k vnitřnímu neklidu a znemožňují soustředit se. Dobrým doporučením je také správná „vyklizenost“ dětského pokoje. Nepřeberné množství hraček a lákadel zaměstnávají mysl tak, že koncentrace na jednu konkrétní hru či kreativní činnost bývá velmi ztížena. Totéž platí i pro nabídku vybavenosti technickými přístroji. Nabídněte dětem dostatek možností k rozvoji hrubé i jemné motorické činnosti – běhání, skákání, lezení, ale také stříhání, modelování a práce s rozmanitými materiály. Podchytěte jejich zájmy co nejdříve, pokuste se vyzdvihnout jejich přednosti a snažte se je posilovat!

S touto pomocí dokážete navíc přispět k posilování zdravého sebevědomí a vybudovat pevný základ pro náročné životní období, kterým škola pro vaše dítě bude. A to je jistě mnohem více, než strachování se z něčeho, co teprve přijde. Protože strach a negativní postoj v učebním procesu nejsou v žádném případě dobrými pomocníky.